

socijalnoekološkom osposobljavanju koji su oskudni i potrebno ih je budućim istraživanjima povećavati (str. 341-42).

U Epilogu, kao i dijelom u ostalim poglavljima, autor nastavlja osobnim i neformalnim stilom, kojeg započinje izjavom o njegovom doživljaju ove knjige kao „priče o dva putovanja“. Prvo se, kako navodi, radilo o izletu duž obilazne staze koji ga je doveo do otkrića i uključenosti u područje socijalne ekologije, a drugo na pisanje ove knjige i rad na njenom publiciranju. Ono što naglašava na kraju odnosi se na ponovno podsjećanje glede egzistencijalnih izazova 21. stoljeća: globalne klimatske promjene, zagađenje okoliša, nesigurni izvori hrane, bolesti, smanjenje bioraznolikosti, nasilje, *cyber* kriminal, digitalne podjele, siromaštvo i nejednakosti, što se ne može razumjeti bez širih transdisciplinarnih perspektiva. Ujedno ističe „uspješne tehnološke priče“ i evidentno unaprjeđenje javnog zdravlja, kako ne bi, kako kaže, podlegli cinizmu i beznađu već podupirali i poticali napredak koje je čovječanstvo već postiglo u rješavanju brojnih izazova kao što su iscjeljivanje ozonskog omotača, prijelaz s fosilnih goriva na obnovljive izvore energije, itd. Na samom kraju knjige tvrdi kako će opstanak naše vrste i biosfere koja nas održava ovisiti o jasnoj, socijalnoekološkoj analizi svijeta oko nas te da moramo učiniti sve što možemo kako bismo podržali napore sljedeće generacije da s više nade i sigurnosti zaustavimo plimu globalne krize prema budućnosti (str. 357). Očito je kako je s ovom vizijom Stokols i pisao knjigu u kojoj je nastojao dati sveobuhvatan pregled socijalnoekološke teorije te glavne tokove dosadašnjih istraživanja i praksi, stalno naglašavajući karakter transdisciplinarnosti istraživanja i rješavanja

društvenih problema suvremenog svijeta. Pri tome, s nadom u još jednu uspješnu tehnološku priču, uvodeći socijalnoekološku problematiku u digitalno doba.

Ivanka Buzov

Dolores Modic, Ana Hafner i Urška Fric
PRIRUČNIK ZA USPJEŠAN
PRIJENOS TEHNOLOGIJA. Praktični
vodič za istraživače i urede za prijenos
znanja i tehnologija
Fakulteta za informacijske studije v
Novem mestu, Novo mesto, 2018., 90 str.

Fakultet za informacijske studije (slov. *Fakulteta za informacijske studije – FIŠ*) u Novom Mestu u Sloveniji 2018. godine obilježio je desetu godišnjicu svog djelovanja. Godine 2008. postao je prvi fakultet u Novom Mestu i prvi javni fakultet koji djeluje samostalno izvan okvira bilo kojeg od slovenskih sveučilišta. Povodom obilježavanja desete godišnjice, fakultet je izdao prvi priručnik za uspješan prijenos znanja i tehnologija iz javnih istraživačkih organizacija u gospodarstvo pod nazivom *Priručnik za uspješan prijenos tehnologija: praktični vodič za istraživače i urede za prijenos znanja i tehnologija* (slov. *Priročnik za uspešen prenos tehnologij: praktični vodič za raziskovalce in pisarne za prenos znanja in tehnologij*).

FIŠ se 2017. pridružio Konzorciju za prijenos tehnologija iz javnih istraživačkih organizacija u gospodarstvo (slov. *Konzorcij za prenos tehnologij iz javnih raziskovalnih organizacij v gospodarstvo*) u kojem već djeluju poznati uredi za prijenos tehnologija. Konzorcij je iste godine dobio sredstva Europskoga fonda za regionalni razvoj

na natječaju Ministarstva za obrazovanje, znanost i sport. Koordinator konzorcija je Institut „Jožef Stefan“ u Ljubljani, a osim FIŠ-a, sudjeluju i uredi za prijenos tehnologija Sveučilišta u Ljubljani, Sveučilišta u Mariboru, Sveučilišta Primorska, Kemijskog instituta, Poljoprivrednog instituta Slovenije i Nacionalnog instituta za biologiju. FIŠ-u je ulazak u spomenuti konzorcij omogućio osnivanje Ureda za prijenos znanja i tehnologija (TTO FIŠ) te se tako moguće odazvati na potrebe za znanjem s područja društvene informatike i internet-skih tehnologija u gospodarstvu koje pokriva FIŠ, a studentima i istraživačima FIŠ nudi podršku u razvoju novih ideja iz kojih mogu nastati inovacije koje je moguće ponuditi gospodarstvu i prerasti u plodnu suradnju.

Ovaj je priručnik prije svega namijenjen studentima i istraživačima FIŠ-a, kako bi što bolje razumjeli proces prijenosa znanja i tehnologija, utvrdili što mogu procesom steći i kako putem opisanih primjera dobrih praksa dobiti novu ideju ili ostvariti ideju iz prošlosti.

Knjigu *Priručnik za uspješan prijenos tehnologija: praktični vodič za istraživače i urede za prijenos znanja i tehnologija* autorice Dolores Modic, Ane Hafner i Urške Fric, koje su dugi niz godina aktivne na području intelektualnog vlasništva, odnosno prijenosa znanja i tehnologija između istraživačke i gospodarske sfere, podijelile su u osam poglavlja. U prvom se poglavlju autorice usredotočuju na crnu kutiju tehnološkog transfera, pri čemu su se eksplicitno posvetile odgovorima na pitanje *Zašto bi prijenos znanja i tehnologija uopće zanimao studenta ili istraživača?* U drugom poglavlju odgovaraju na dva ključna pitanja koja postavlja svaki izumitelj: *Kako otkriti rezultate? Da*

svoj izum objavim, patentiram ili ga zadržim kao poslovnu tajnu? Osnovne pojmove koji se odnose na prava intelektualnog vlasništva, kao što su patent, model, marka i oznaka zemljopisnog podrijetla te prikaze primjera brojnih prava, predstavljaju u trećem poglavlju. O računalno provedenim izumima i tome za koje je izume moguće, a za koje nije moguće steći zaštitu patenta u Europi autorice govore u četvrtom poglavlju, a u petom jasno predstavljaju ključne zadatke i ciljeve Ureda za prijenos znanja i tehnologija (TTO FIŠ). U šestom poglavlju govore o procesu prijenosa znanja i tehnologija koji započinje izumom / inovacijom, a često završava osnivanjem novog poduzeća koje će inovaciju proizvoditi i stavljati na tržište ili će se baviti prodajom, odnosno licenciranjem inovacije. U sedmom poglavlju na primjeru *e-Simbioze* (<http://esimbioza.fis.unm.si/>), prve slobodno dostupne internetske platforme u Sloveniji za izmjenu i ponovnu uporabu otpada kao sekundarnog resursa između poduzeća, predstavljaju pozitivne učinke osnivanja tzv. sveučilišnog startup-a. U posljednjem, osmom poglavlju, službenicima Ureda za prijenos znanja i tehnologija nudi se još nekoliko osnovnih lekcija o tome kada pojedinu inovaciju patentirati, o značenju toga tko je nositelj pojedine licence, o prednostima licenciranja patenata i povratu troškova patenta te o dugoročnom ostvarivanju prihoda od patenta.

Kao što je rekao Borut Likar, profesor na Fakultetu za menadžment Sveučilišta Primorska i jedan od autora predgovora u priručniku, svi nastojimo postići da se primjenjiva istraživačka dostignuća prenesu u praksu, a istovremeno smo svjesni da to nije baš tako jednostavno. *Priručnik za uspješan prijenos tehnologija: praktični vo-*

dič za istraživače i urede za prijenos znanja i tehnologija zbog toga je sigurno jedan od elemenata na znanosti temeljenog inovativnog društva.

Priručnik je u rujnu 2018. izdao Fakultet za informacijske studije i javno je dostupan na internetskoj stranici Konzorcija za prijenos tehnologija iz javnih istraživačkih organizacija u gospodarstvo (http://jro-ktt.si/?page_id=251).

Urška Fric

Suzana Kunac, Ksenija Klasnić i Sara Lalić: UKLJUČIVANJE ROMA U HRVATSKO DRUŠTVO. Istraživanje baznih podataka Centar za mirovne studije, Zagreb, 2018., 287 str.

U svrhu poboljšanja položaja romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj te uključivanja Roma u sve segmente društva i zajednice, Republika Hrvatska je krajem 2012. godine donijela Nacionalnu strategiju uključivanja Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine te Akcijski plan za provedbu Strategije početkom 2013. godine. Imajući u vidu da su nalazi evaluacije Nacionalne strategije uključivanja Roma pokazali da ne postoji sveobuhvatni sustav prikupljanja podataka o provedbi planiranih mjera i ostvarivanju strateških ciljeva, javila se potreba za definiranje polaznih (baznih) podataka na temelju kojih će biti omogućeno zaključivanje o postignutom napretku i konačnom učinku provedenih mjera. U tom kontekstu, autorice Suzana Kunac, Ksenija Klasnić i Sara Lalić u publikaciji „Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: istraživanje baznih podataka“ predstavljaju nalaze sve-

obuhvatnog istraživanja romske populacije u Hrvatskoj s primarnim ciljem definiranja polaznih vrijednosti za mjerenje učinka navedenih strategija, kao i definiranja potreba i prepreka romskih zajednica prilikom uključivanja romske nacionalne manjine na lokalnoj / regionalnoj i nacionalnoj razini. Uz Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma, koja je zbog niza specifičnih ciljeva poslužila kao primarna konceptualna podloga istraživanja, tri su recentna istraživanja poslužila kao temelj pri izradi metodologije istraživanja, instrumentarija i uzorkovanja: Studija UNDP-a, Svjetske banke i Europske komisije iz 2011. godine, istraživanje EU MIDIS I iz 2008. godine te istraživanje EU MIDIS II iz 2016. godine.

Za potrebe ove studije istraživanje je provedeno u tri faze primjenom tzv. mješovite metodologije (engl. *mixed methods*) koja uključuje nekoliko različitih istraživačkih metoda i pristupa. U prvom koraku provedeno je predistraživanje u svrhu mapiranja zajednica, odnosno „utvrđivanja konkretnih lokaliteta na kojima žive Romi, broja romskog stanovništva na tim lokalitetima, ali i što preciznijeg uzorkovanja potrebnog za terensko istraživanje metodom ankete“ (str. 53). Oslanjajući se na spoznaje dosadašnjih istraživanja romske populacije u Hrvatskoj, autorice su u svrhu identifikacije pripadnika romske nacionalne manjine na inovativan način primijenile kombinaciju metoda eksterne identifikacije, interne identifikacije i samoidentifikacije. Populacija predistraživanja definirana je na temelju dva kriterija. Imajući u vidu da su Romi u najvećoj mjeri izloženi isključenosti na područjima gdje je udio romske nacionalne manjine veći od onoga na nacionalnoj razini, prilikom definiranja populacije predistraživanja odabrane